

Студија о процени утицаја на животну средину Пројекта изградње миксера за производњу гуме фабричког комплекса Linglong са пратећим инфраструктурним објектима на КП 19249, КО Зрењанин I

-ОДГОВОРИ ОБРАЂИВАЧА-

на достављена мишљења / питања заинтересоване јавности

<i>Заинтересована страна</i>	Бојан Граовац (бр. 96)
<i>Адреса</i>	Житни трг бр. 10, 23000 Зрењанин
<i>Датум предаје мишљења</i>	22.02.2021.
<p><i>Питање/мишљење заинтересоване стране бр.1:</i></p> <p>1. Студија треба да обухвати све објекте на парцели 19249 КО Зрењанин I према решењу о садржају и обиму студије о процени утицаја на животну средину покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине бр. 140-501-775/2020-05 од 31 VIII 2020. године, тачка 3. а овде су обрађени само објекти миксера и понеки други. Обим и садржај студије није испоштован.</p>	
<p><i>Одговор обрађивача Студије:</i></p> <p>Обзиром на обим пројектне документације и на процедуру обезбеђења неопходних услова, сагласности и дозвола, динамика изградње комплекса ће бити сходно томе и организована. Сходно томе, кумулативни утицај целокупног комплекса приказан је овом Студијом о процени утицаја треће фазе (миксерска постројења). Приказани су како утицаји из објеката миксера тако и кумулативни утицај са објектима за производњу пнеуматика, за оне аспекте за које је препознато да постоји могућност кумулативног утицаја. Тако је рецимо извршен кумулативни приказ утицаја на квалитет ваздуха из производних погона и објеката миксера и објеката за производњу пнеуматика али за оне емисије тј. полутаната који се могу наћи у отпадним гасовима једних и других објеката (кислен, угљоводоници) док је за емисије које су присутне само код једног комплекса објеката (нпр. продукти сагоревања се јављају само из котларнице која је обрађена Студијом за објекте за производњу пнеуматика, док се из објеката миксера не емитују продукти сагоревања) је процена утицаја задржана на нивоу тих објеката. Осим тога, извршено је и моделовање дисперзије загађења ваздуха из свих емитера унутар индустријског комплекса (и објекти миксера и објекти за производњу пнеуматика) како додатни вид приказа кумулативног утицаја на квалитет ваздуха целог постројења. Утицај од настанка, сакупљања, третмана и испуштања отпадних вода је обрађен као кумулативни утицај јер је пројектован на нивоу целог индустријског комплекса, док се рецимо утицај од употребе извора јонизујућег зрачења везује искључиво за објекте за производњу пнеуматика и није постојала основа да се приказује у оквиру Студије која је обрађивала објекте миксера.</p>	
<p><i>Питање/мишљење заинтересоване стране бр.2:</i></p> <p>I У студији се на више места у уводним деловима 2.2 Микролокација (стр. 32 пасус 1-9) наглашава да је предмет ове студије само објекат миксера са пратећим објектима а не сви објекти на парцели како је одређено обимом и садржином студије.</p> <p>Овде су паушално узети у обзир кумулативне утицаје из прошле студије за аспекте који су присутни за оба пројекта како пише у студији. То се чини неправилно јер не треба да се обраде само заједнички аспекти већ целовито и једна и друга студија у једној. Дакле не признаје им се она прошла студија већ мора да буде целовита за цео комплекс.</p>	
<p><i>Одговор обрађивача Студије:</i></p> <p>Видети одговор на питање бр. 1.</p> <p>Сматрамо да није било потребе понављати комплетну Студију која је урађена за објекте за</p>	

производњу пнеуматика (Фаза II изградње), и која је добила сагласност надлежног органа општине Зрењанин, у оквиру ове Студије која је обрађивала утицај објеката миксера (Фаза III изградње) јер је ова Студија обрадила и кумулативни утицај са објектима за производњу пнеуматика за оне чиниоце животне средине за које постоји синергиски утицај. Сматрамо да ова Студија не би донела новине у закључцима уколико би се комплетна Студија објеката за производњу пнеуматика укључила овом Студијом.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.3:

II Из Решења о садржају и обиму студије из:

Поред члана 7. Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину "Службеном гласнику РС", бр. 69/2005 од 9.8.2005. године.

Мора да садржи моделовање дисперзије загађујућих материја у ваздуху.

Овај сегмент је урађен на енглеском језику који није званични језик који се користи у техничкој документацији.

Подаци нису прегледно приказани и нису јасни. Не постоји прилог са упоредним приказивањем предвиђених емисија загађујућих материја без филтера, са примењеним филтерима и граничне вредности из Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање.

Није јасно да ли су и зашто приликом прорачуна дисперзије у програму АЛОХА усвојена пројектована температура спољног ваздуха 35°C и релативна влажност 33% и ветар од 3.2 m/s!? Ово су екстремни услови а не уобичајени за Зрењанин. При толиком ветру све би могло да буде испод граничних вредности. Овако може да се наштимује било који резултат. Потребно је приказати утицај емитера при разним климатским условима и проверити КУМУЛАТИВНО ДЕЛОВАЊЕ СВИХ ЕМИТЕРА НА ПАРЦЕЛИ а не за објекте појединачно, јер постоји могућност да појединачно објекти задовољавају минималне критеријуме али не и утицај више објеката загађивача на релативно малом простору.

Одговор обрађивача Студије:

Алоха програм се користи ради процењивања просторног обима које су повезане са испуштањем хемикалија у атмосферу. Програм је развијен од стране и за потребе Агенције за заштиту животне средине Сједињених Америчких Држава (EPA) и Националне океанске и атмосферске администрације (NOAA). Обзиром да је амерички програм, развијен за њихове потребе софтвер је развијен за рад искључиво на енглеском језику. Приказани су резултати анализе као што су добијени.

Параметри нису произвољно бирани и објашњење њиховог избора и утицаја на анализу су дати у наставку одговора.

Емисије у случају када нема филтера нису анализиране обзиром да не представљају реалну ситуацију. Филтери су део система из ког долази до емисије загађујућих материје и није логично приказивати емисије без њих.

Обзиром да је коришћен Aloha софтвер за анализу, коришћене су вредности опасних концентрација дефинисаних самим програмом. Програм у себи садржи податке из сигурносних листова великог броја хемикалија, којим су дефинисане опасне концентрације. Анализа је показала да се не достижу опасне концентрације приликом емисије полутаната на дефинисаним изворима, при дефинисаним параметрима.

Изабрани параметри температуре (32°C) и влажности (33%) представљају пројектне параметре, за лето, који су коришћени и при пројектовању система за климатизацију и вентилацију објеката.

Анализа руже ветрова за Зрењанин је показала да је у току године најчешћи југоисточни ветар, највеће брзине 3,2 m/s. Обзиром да се град Зрењанин налази северозападно од комплекса

избор правца дувања ветра за анализу је очигледан – и најчешћи правац дувања и дува ка насељеном подручју, тако да потенцијално може да има највећи утицај на становништво града. Изабрани параметри, унети у Aloha програм, омогућавају програму да сам дефинише класу стабилности атмосфере. Добијена класа – класа „С“ (латинично Ц) представља благо нестабилну атмосферу.

Класа „С“ је најреалнији и најчешћи случај, тако да су приказани резултати у складу са том класом.

Да би се добили резултати за „неутралну“ атмосферу (класа „D“) односно мало бољу распрострањеност емисија према софтверу потребни су јачи ветрови и већа облачност. Обзиром да је изабран најјачи ветар избор „неутралне“ атмосфере није могућ.

„Стабилној“ атмосфери одговара ноћни период (без соларног зрачења) са slabим ветровима. У овом случају не би се добио прецизан резултат анализе обзиром да би се анализом добило да не долази до распрострањања емисија ван комплекса.

Обзиром да постоји безброј различитих комбинација јачине ветра, правца дувања, температуре, влажности ваздуха и других параметара који могу утицати на распрострањеност емисија изабран је један реалан пример који одговара летњим условима, а за који је добијена најпрецизнија могућа расподела емисија.

Aloha софтвер је развијен за анализу појединачних извора загађивања, те овим програмом није могуће добити анализу кумулативног утицаја свих емитера. Разлог овоме је чињеница да постоји небројено много параметара који утичу на кумулативни ефекат свих емитера, те таква анализа није реална и у многоме би се сводила на претпоставке и нагађања. Добијени резултати анализе кумулативног ефекта се могу драстично разликовати у односу на стварно стање ствари.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.4:

III Акт о урбанистичким условима који је приложен уз студију не садржи локацијске услове за објекат БО 046 који је предмет посебног пројекта што је супротно чл.12 ст.3 тачка 1 Закона о процени утицаја на животну средину супротно Решењу о садржини и обиму студије бр.140-501-775/2020-05 од 31. 08.2020 Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине тачка 3. 4 и 5 диспозитива.

Одговор обрађивача Студије:

Објекат БО 046 - Мерно регулациона станица за гас MPC је обрађен како пројектном документацијом тако и Студијом о процени утицаја за објекте предвиђене Фазом II изградње, која је добила сагласност надлежног органа Градске Управе града Зрењанина 01. октобра 2020. године, Решењем бр. IV-08-04-501-78.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.5:

4. Извођач студије **НИЈЕ СЕ У ЗАКЉУЧКУ ИЗЈАСНИО** ДА ЛИ ЈЕ/СУ ПРОЈЕКАТ ТЈ. **РЕЗУЛТАТИ СТУДИЈЕ ПРИХВАТЉИВИ** И У ДЕЛУ МОГУЋЕГ **УДЕСА ПОСТРОЈЕЊА И ПО ПРЕСТАНКУ РАДА ПРОЈЕКТА.**

Према Правилнику о раду техничке комисије за оцену студије о процени утицаја на животну средину „Службени гласник РС“, број 69 од 09.08.2005.), члан 2., ст. 1., тачка 3.: Техничка комисија: оцењује подобност предвиђених мера за спречавање, смањење и отклањање могућих штетних утицаја пројекта на стање животне средине на локацији и ближој околини, у току извођења пројекта, рада пројекта, у случају удеса и по престанку рада пројекта.

Одговор обрађивача Студије:

Закључак који обрађивач Студије доноси на крају је субјективан став обрађивача и не представља обавезујућу информацију за техничку комисију, већ техничка комисија своје мишљење доноси на основу информација сакупљених из комплетне Студије.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.6:

5. Да ли ће прикључење комплекса на градску водоводну инсталацију са цеви Ø250 на цев магистралног водовода Ø350 мм са којег се снабдевају насеља Ечка, Стајићево итд... угрозити водоснабдевање ових насељених места с обзиром да се планира са водовода капацитета 20-90л/с за потребе комплекса укида се 64 л/с (2.10.2. став 4 студије)? Да ли ће у наставку водовода бити довољног притиска воде у водоводној инсталацији и довољна количина воде за становнике ових места?

Одговор обрађивача Студије:

На основу Услови за пројектовање и прикључење Објекта миксера за производњу гуме фабричког комплекса Линг Лонг са пратећом инфраструктуром, који су добијени од стране ЈКП „Водовод и канализација“ Зрењанин 02.07.2020. у оквиру обједињене процедуре исходавања услова од надлежних органа, и који су приложени уз Студију, предвиђено је Прикључење на јавну водоводну мрежу града Зрењанина. Овим условима прописано је прикључење на водоводну мрежу (начин, инсталације, пречници, материјали, шахтови, итд.). Идејним решењем је предвиђени максимални захтев за водоснабдевањем будућег комплекса од 64 литара у секунди, односно на основу захтеваних 4.655 кубних метара на дан долази се до просечних око 54 литара у секунди. Како се наводи у условима издатим од ЈКП-а, пропусна моћ цевовода хидрауличног пречника Ø350 mm са којег се снабдева водом РЗ Југоисток I и даље РЗ Југоисток II, насеља Ечка, Стајићево, итд. у оптималним условима рада је 20–90 l/s. ЈКП није предвидео никакве додатне услове или ограничења у снабдевању комплекса водом у издатим условима.

У сваком случају и у циљу обезбеђивања нормалног и несметаног производног процеса, инвеститор ће размотрити и инвестирање у сопствено водоснабдевање изградњом/бушењем бунара, поштујући законске одредбе прописане релевантном законском регулативом која уређује област хидрогеолошких истраживања и експлоатације подземних вода. Поштовањем законских прописа из области геолошких и хидрогеолошких истраживања, обезбеђује се експлоатација подземних вода у режиму који не утиче негативно на статус подземних вода, пре свега на квантитативни статус, јер се детаљним истраживањима врше овера резерви које се могу експлоатисати а без негативног утицаја на водоносни слој(еве).

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.7:

6. Нису дате хемијски називи ХЕМИКАЛИЈА 1 и 2 у објекту БО 003 није дефинисано ко и где ће се односити Чврсти отпад.

Одговор обрађивача Студије:

Приказивање тачних назива свих компоненти који улазе у састав смеше за производњу гуме представља пословну тајну Инвеститора, чиме би се омогућило конкуренцији да преко јавног увида приступи тачној рецептури коју је патентирао Инвеститор. У сваком случају, све сировине које су приказане са уопштеним, описним називима (типа: активатор, антиоксидант, смола, средство за спајање, акцелератор, итд.) представљају такозване „микро компоненте које се ручно дозирају у миксер и чији је појединачни удео у произведеном пнеуматику испод 1%. Детаљан увид у токове отпада који настају радом свих објеката миксера, а не само објекта БО 003 који се наводи у питању, приказан је Тачком 3.5. Студије, конкретно Табелом 17, док су Тачком 3.6. приказани сви кораци у правилном управљању отпадом, укључујући и правилно разврставање отпада као прву и једну од најважнијих фаза. Тачком 8.4 приказане све мере којих ће Инвеститор морати да се придржава током реализације пројекта, укључујући и управљање чврстим отпадом, било да је опасног или неопасног карактера. У сваком случају, за привремено складиштење опасног отпада планирана је изградња Складишта опасног отпада (објекат БО 017) док ће се неопасни отпад прикупљати и разврставати на месту настанка а односити на локацију у оквиру комплекса предвиђену за привремено одлагање неопасног отпада – плато организован у југозападном делу комплекса. Оба ова складишта су саставни део

Фазе II изградње индустријског комплекса и обрађени су Студијом која је одобрена од стране надлежног органа Општине Зрењанин. Није предвиђено да се врши третман отпада на локацији индустријског комплекса.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.8:

7. Шта би се десило у случају удеса уколико се ослободи 960 тона чађи и силике у ваздух или 200 м3 процесног уља из објекта БО 004?

Одговор обрађивача Студије:

Тачком 7. Студије су описане препознате удесне ситуације, при чему је подтачком 7.1. извршена анализа опасности од удеса, подтачком 7.2. извршено је вредновање тј. процена ризика а подтачком 7.3. прописане мере укључујући и мере које се односе на превенцију, приправност и реаговање на удес.

Ослобађање наведене количине чађи и силике никако није могућ и није препознат ни у једном сценарију удеса те као такав није разматран Студијом. Код анализе опасности од удеса, дају се препоруке мера предострожности у циљу елиминисања ризика при руковању чађи, као и приликом анализе пожара и експлозије као врсте могућег удеса везано за чађ и силику. Као што је приказано у тачки 3.3. Студије, код описа Објекта БО 004, чађ и силика се складиште на два начина – подно у џамбо врећама и у силосима. Наведене количине чађи и силике представљају укупан складишни капацитет овог објекта, а није препознат ни један сценарио којим је удесом омогућено ослобађање чађи и силике из свих резервоара и врећа, у исто време. Поред тога, складиште је организовано као затворени грађевински објекат, и уз чињеницу да чађ и силика представљају чврсту материју, не постоји реалан удесни сценарио по којем се ове материје могу наћи у ваздуху и то у укупној количини.

Слично као и за чађ, и процесно уље се складишти у више резервоара унутар овог објекта (конкретно 4) тако да сценарио удеса приликом ког истиче комплетна количина процесног уља из овог складишног објекта није разматран као извесан и реалан. У сваком случају, тачком 7.2 Студије је истицање процесних уља препознато као један од могућих сценарија удеса. Имајући у виду да се складиштење процесних уља врши у двошланим надземним резервоарима који се налазе унутар грађевинских објеката елиминисана је потенцијална удесна ситуација/сценарио везан за неконтролисано изливање из складишног резервоара односно из објеката у којима су смештени ови резервоари. Поред тога, процесна уља нису карактерисана као лако запаљива материја (температура паљења преко 210°C) и не креирају запаљиве паре, па ризик од пожара у случају сценарија изливања у прихватну танквану практично не постоји. Узимајући у обзир карактеристике процесних уља као материје, као и планиране методе складиштења и заштитне системе, евентуалне ситуације везане за изливање процесних уља се не квантификују као удесне ситуације већ се пре могу посматрати као акциденти или инциденти. Мере заштите предвиђене техничком документацијом за ово складиште су приказане у тачки 8.2 Студије.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.9:

5. Да ли загађење приликом хаварије може животна средина да апсорбује и за колико година?

Одговор обрађивача Студије:

Није јасно на коју врсту загађења се мисли у питању и то приликом које врсте хаварије.

Као што је наведено у одговору на питање бр. 8, тачком 7. Студије су описане препознате удесне ситуације, при чему је подтачком 7.1. извршена анализа опасности од удеса, подтачком 7.2. извршено је вредновање тј. процена ризика а подтачком 7.3. прописане мере укључујући и мере које се односе на превенцију, приправност и реаговање на удес.

У овој тачки су као могуће врсте удеса препознати изливање процесних уља и пожар и експлозија. Анализом последица од удеса обухваћена је процена развоја догађаја при удесу,

просторне размере ефеката удеса и процена угроженosti и повредivosti људи, материјалних добара и животне средине. Последице се изражавају у броју погинулих и повређених људи, материјалној штети новчано исказаној, износу штете у животној средини и трошковима санације удеса. С обзиром на врсту материја које се користе у производном процесу, може се рећи да су све материје стабилне уколико се са њима рукује на прописан начин, да нису samozапаливе, али имајући у виду присутне органске прашкасте материје (нпр. чађ), мора се водити рачуна и приликом руковања пазити да не долази до формирања концентracија прашина које могу да доведу до експлозије. У сваком случају, за сва испарења органских материја која потичу из процеса рада и за евентуално формирану прашину, системима вентилације је омогућено њихово извлачење са места на којима настају и изbacивање из објеката, при чему је помоћу великих количина ваздуха које се користе у вентилационим системима онемогућено формирање тих материја у концентрационом опсегу при којем се постижу експлозивне или запаливе смеше. Остале материје које се складиште и користе у предметним објектима, присутне су у таквим количинама да и уколико услед непажње дође до неког пожара, настали пожар би остао локалног карактера и не би утицао на одвијање процеса или на животну средину. Студија је узела у обзир функцију вероватноће настанка удеса (за препознате сценарије) и могућих последица за потребе оцене тј. квантификовања ризика и поређењем ове две вредности према матрици процене ризика добијено је да је ризик у случају удеса у производним погонима мали.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.10:

6. Колика највећа могућа количина загађујућих материја, опасних и отровних материја се емитује у случају удеса из извора загађења животне средине?

Одговор обрађивача Студије:

Видети одговор на питање бр. 9.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.11:

7. Да ли је студијом предвиђено да надлежне инспекције имају предвиђен алат за брзо алармирање хитних јавних служби и комуникацију са оператором комплекса радних хитних интервенција у случају хаварије?

Одговор обрађивача Студије:

Један од видова контроле рада пројекта након пуштања у рад се обезбеђује редовним мониторингом и достављањем резултата мониторинга надлежним органима. У складу са резултатима, надлежни орган преко својих инспекцијских служби налаже мере које Инвеститор мора да испуни како би своје активности ускладио са прописима. У одређеним случајевима, за поједине аспекте животне средине, инспекцијске службе имају право да захтевају затварање пројекта или делова пројекта, до успостављања услова који омогућавају усаглашеност са прописаним условима.

Начин рада и алати којима располажу надлежни инспекцијски органи за „брзо алармирање“ није познат обрађивачу Студије нити је као такав прописан решењем о утврђивању обима и садржаја Студије.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.12:

8. Према студији одвоз отпада, опасних материја, опасних супстанци транспорт и складиштење на депонију. Где, коју и да ли постоји? Да ли Инвеститор има уговор и услове надлежног комуналног предузећа за одлагање отпада?

Одговор обрађивача Студије:

Једини ток отпада који настаје редовним радом пројекта а за који је Студијом предвиђена мера одвожења на депонију је комунални отпад (тачка 8.4 – Мере у току редовног рада – Управљање отпадом – позиција 12). За све остале токове отпада, било да су класификовани као

опасни или неопасни, Студија прецизно дефинише начине поступања при чему у ниједном тренутку се не наводи одвожење и одлагање на депонију (Тачка 3.6 Студије и мере прописане тачком 8.4).

Инвеститор је у обавези да потпише уговор са надлежним ЈКП-ом пре добијања употребне дозволе.

Услови надлежног ЈКП „Чистоћа и зеленило“ Зрењанин су добијени у оквиру обједињене процедуре исходавања услова надлежних органа, бр. 03-298/1 од 08.07.2020. год, и приложени су уз ову Студију у склопу *Прилога 13 – Локацијски услови*.

Dragan Kovačević, direktor
ENACTA DOO BEOGRAD-VRAČAR